

Bevezetés a pesti kulturába

— Ön tehát olvasni is szokott, kedves asszonyom, még pedig könyveket szokott olvasni. Látom, a könyvesszekerénye jól be van rendezve, meg vannak benne mindazok a könyvek, amelyek illik, hogy meglegyenek egy uri asszony polcán. Klasszikusok, magyarok, németek, sok francia, néhány angol, művészeti könyvek, egy kis filozófia, sok modern szépirodalom — nini még magyar szépirodalom is. És szépen be vannak kötve, látom, már felkapta a mai divatot: tarka, parasztos mintájú vásznakba kötetni a könyveket. Szép divat, csak arra vigyázzon, hogy a szent bibliát és az angol szótárt is így ne köttesse be, mint a minap egyik barátnőjétől láttam.

— Mi az ördög, a könyvein olvasás nyomai is látszanak? Itt ez a Goethe, maga ezt olvastatta? És komolyan megpróbálkozott Schopenhauer olvasásával? Szerencsétlen asszony, maga nem tud olvasni! Magának tanfolyamot kell hallgatni arról is, hogy mit és hogyan kell egy pesti kulturnőnek olvasni! Már az is szeméret szur, hogy könyves polcáról teljesen hiányoznak a legfontosabb könyvek, melyeknek minden művelt család könyves polcán helyet kellene foglalniok. Hiányoznak a divatos nemihölceselők, Forel, Havelock, Ellis és a többiek. Talán nem is olvasta őket? Hogy maradhatott el ennyire a világtól?

— Az egyetlen tudományos kérdés, amely iránt mai pesti kulturnőnek érdeklődni illik — az ez aztán kötelező — a szexuális kérdés. A természettudományból az állatok és növények szerelmi élete, az orvostudományból a gynekológia és a szexuál-pathológia, a közgazdaságból Malthus tanítása, a pedagógiából a nemi felvilágosítás stb. stb. Hát nem vette észre, hogy azok az ugynevezett ismeretterjesztő előadások, melyeket a kulturnők maguk számára rendeznek, mind kizárólag ezekről szólnak? És nem vette észre, hogy a nők csak olyan előadásokat látogatnak szívesen, ahol a nemi élet rejtelmeiről van szó? Hát hol a szeme, hogy nem látja meg ennek a fontosságát! Maga Kanttal, Tainenel meg tudom is én micsodákkal gyötörődik, — hát lesz-e valaha arra alkalom, hogy társaságban ezekről beszéljen! Hát hallott ott, ha tudományról volt szó, egyébről beszélni, mint a nemi tudományokról! Hát nem vette észre, hogy olyan tudósok, akik a nemi kérdéssel csak mellesleg, egy nagy rendszeren belül foglalkoztak, minálunk csak éppen erről a egyről ismeretesek, hogy például Freud a pesti asszonyoknak egy pikáns tudós, aki érdekes dolgokat mond el nekik a saját szexualitásukról és hogy Krafft-Ebing hiába volt egyike a legkitünőbb elmeorvosoknak, mert a mi höl-

Iktatószám	Budapestre vonatkozó ujságcikkek		Osztályozás
	Szerző	S. A.	Tárgy
	Cím	Bevezetés a pesti kulturába.	301.8
	Forrás:	Pesti napló	Hely
	Bp.	1912 XIII/8	Idő
(Hely)		(Köt. v. füz.)	"1912"
			Személy

gyeink csak a psycnopatnia szexuális révén ismerik.

— Jegyezze meg magának, asszonyom, hogy a tudomány nem való másra, minthogy a zsurokon legyen miről csevegni és főleg arra, hogy a tudomány ürügye alatt nyíltan és dúskálódva lehessen beszélni olyan dolgokról, melyekről máskülönben csak igen-igen bizalmas körben, suttogva lehetne szólni. Más szóval mondjuk ki; néha jól esik egy kis malackodás és arra való a tudomány, hogy szégyenkezés nélkül lehessen malackodni.

— Ha csak egyszer is megesik, hogy a barátnői, mikor tudományra kerül a sor, csak végig is tudnak hallgatni egy komoly fejtegetést, amely más tárgyra vonatkozik, vagy nem fordítják hamarosan a sexualitásra a beszédet, ha én például a modern filozófiai spiritualizmusról kezdek beszélni — akkor visszavonok mindent. De ne higgye, hogy azt akarom mondani, hogy nincs igazuk. Elvégre más tudmánnyal csak egy kicsit is foglalkozni nehéz, fárasztó és unalmas dolog, ellenben komoly, tudományos könyvekből kilopkodni a pikáns részleteket, az mulatságos. Aki aztán ezt kellő nagy képpel s a szellem világában élő nőket oly szépen jellemző provokáló modorban tudja csinálni, mindig hangsúlyozva, hogy neki a pikantéria csak véletlen mellékkörülmény, a fő a tudomány — az az igazi tudományosan művelt nő. Mi valamikor diákkorunkban, mikor először kaptuk a kezünkbe a teljes bibliát, kiböngésztük belőle és aláhúzáltuk az ugynevezett pikáns részleteket. Ifjusági könyvtárunk Shakespeare-

példányában mindig alá voltak huzva ceruzával azok a helyek, amelyek arra vallanak, hogy a Shakespeare-korabeli színházba nem jártak tisztességes nők.

— Így vannak a kultur-hölgyek is a tudmánnyal. Még kezdők, pesti szólás szerint: fiatalok benne, tehát csak az érdeklő őket belőle, ami kirivó, érzécsiklandozó, mert még odáig nem jutottak el — kívánjuk nekik, hogy valaha eljuthassanak — hogy fel tudják fogni a tudományos foglalkozás és gondolkodás gyönyörét, az ember életét megsokszorozó hatalmát. Nekik, mivel az egész kultúra, a tudomány is csak társasjáték, hát csak azt emelik ki belőle, ami társasjáték céljára alkalmas.

S. A.